

برای نوجوانی که نسبت به نماز کاهلی دارد چه کنیم؟

به طور کلی میزان همّت و پایبندی انسان در هر کاری با میزان شناختی که از اهمیت آن دارد، رابطه مستقیم دارد. نماز عامل مهمی در تزکیه روح و درون انسان است. اهمیت ندادن به نماز به لحاظ عدم آشنایی به حقیقت آن و احساس نیاز نکردن نسبت به آن، از عوامل ترک نماز و سستی در آن به شمار می‌آید. گاهی انسان به یک چیزی اعتقاد دارد، اما باور و ایمان ندارد. مثلاً می‌داند انسان مرده ترسی ندارد، اما باز هم می‌ترسد. وجود این ترس در انسان دلیل است که آن اعتقاد، تبدیل به باور دل و ایمان قلبی نشده است. چه بسا اعتقاد به اهمیت نماز اول وقت باشد اما باور و ایمان به آن نباشد.

برای به دست آوردن این باور می‌توان از اسباب باوربخش؛ مثل مطالعه کردن کتاب‌هایی که در موضوع نماز اول وقت نگاشته شده است، استفاده کرد، که این مطالعه باید پیایی و پیوسته باشد، سپس به تفکر پردازد که با نخواندن نماز اول وقت، مشمول چه زیان‌ها و سرزنش‌هایی می‌شود و با خواندن آن مشمول چه سودها و پاداش‌هایی می‌گردد. در اهمیت نماز اول وقت همین بس که امامان معصوم علیهم‌السلام حتی در حال جنگ با دشمن، نماز را در اول وقت برگزار می‌کردند و امام صادق علیه‌السلام می‌فرماید: «کسی که نسبت به وقت نماز بی‌اعتناست از او دوری کنید؛ زیرا او نسبت به خدا بی‌اعتناست و کسی که نسبت به خدا بی‌اعتنا و بی‌وفا باشد، یقیناً نسبت به دیگران هم چنین است». ابوبصیر می‌گوید: «بعد از شهادت حضرت صادق علیه‌السلام پیش ام‌حمیده رفتم تا به او در این مصیبت تسلیت بگویم، تا چشمش به من افتاد شروع به گریه کرد، من نیز از حال او به گریه افتادم، آنگاه گفت: ابا محمد، اگر حضرت صادق علیه‌السلام را هنگام مرگ مشاهده می‌کردی چیز عجیبی می‌دیدی. در آن لحظات آخر چشم باز کرده فرمود: هر کس بین من و او خویشاوندی هست بگوئید بیاید همه را گرد من جمع کنید سفارشی دارم. ام‌حمیده گفت: تمام خویشاوندان آن جناب را جمع کردیم، در این موقع امام صادق علیه‌السلام نگاهی به آنها نموده فرمود: «إِنَّ شَفَاعَتَنَا لَا تَنَالُ مَسْتَخِفًّا بِالصَّلَاةِ؛ شفاعت ما به آن کسی که نمازش را سبک شمارد نخواهد رسید». (محاسن برقی، ج 1، ص 80) پیامبر صلی‌الله

علیه واله در این باره می‌فرمایند: «هر کس نماز را سبک بشمارد،
 دچار پانزده بلا می‌شود: شش بلا در دنیا، سه بلا هنگام مرگ، سه بلا در
 قبر و سه بلا هنگامی که از قبر بیرون می‌آید؛ آنچه در دنیا به آن
 دچار می‌شود: 1. خداوند برکت را از عمر او برمی‌دارد؛ 2. خداوند
 برکت را از روزی‌اش برمی‌دارد؛ 3. چهره خوبان از او گرفته می‌شود؛
 4. کار نیک وی پاداش نخواهد داشت؛ 5. دعایش به اجابت نمی‌رسد؛ 6.
 از دعای خوبان بهره‌ای نخواهد برد. امّا آن چه هنگام مرگ به آن
 دچار می‌شود: 1. با ذلّت و خواری می‌میرد؛ 2. گرسنه از دنیا می‌رود؛
 3. تشنه می‌میرد. امّا آن چه در قبر گریبان‌ش را می‌گیرد: 1. خداوند
 ملکی را در قبر وی می‌گمارد تا او را شکنجه دهد؛ 2. قبر بر وی تنگ
 خواهد گرفت؛ 3. درون قبر وی تاریک خواهد بود. آن چه در قیامت
 هنگام برخاستن از قبر به آن دچار می‌شود: 1. خداوند فرشته‌ای بر
 او می‌گمارد تا وی را با صورت بر زمین بکشد؛ 2. با وی محاسبه سختی
 خواهد داشت؛ 3. هرگز خداوند به وی نظر رحمت نمی‌افکند». (2)
 بنابراین با توجه به آثار شومی که سستی و کاهلی در نماز دارد و
 همچنین برکاتی که در توجه به نماز وجود دارد که مرحوم آیت‌الله
 بهجت (ره) در این باره فرموده‌اند: «اگر سلاطین عالم می‌دانستند که
 انسان در حال عبادت چه لذّتهایی می‌برد، هیچ‌گاه دنبال مسائل مادی
 نبودند.»، سزاوار است که با یک تصمیم جدّی و اراده‌ای قوی تنبلی
 در نماز را از خودمان دور کنیم و در اوقات نماز هیچ چیز را مانع
 نماز خواندنمان قرار ندهیم. خواندن نماز را در اولویّت کارها
 قرار دهیم، همچنین شرح حال کسانی که نسبت به نماز سهلانگاری
 می‌کردند را مطالعه کنیم. قطعاً اگر کسی در راه نماز یک قدم
 بردارد، خداوند متعال از او دستگیری خواهد کرد و توفیق به موقع
 نماز خواندن و خوب نماز خواندن را به او عطا خواهد کرد،
 إن شاء الله. سستی و تنبلی در نماز، همچون تنبلی در سایر کارها
 ممکن است سراغ مکلف بیاید. به هر حال سه نوبت در روز مقیّد شدن
 به ادای 17 رکعت فریضه مخصوصاً وقتی که بعضی آن صبح زود و به
 هنگام استراحت افراد باشد. شاید در ابتدا کاستی‌هایی را به همراه
 داشته باشد، لکن حل‌شدنی است. اگر دانش‌آموز از جهت اعتقادی معتقد
 به وجوب نماز و آثار دنیوی و اخروی آن بشود و ارزش آن را متوجه
 شود، لا اقل در حد و اندازه خودش، این اولین قدم در ایجاد همّت در
 او برای ادای نمازش است. دوم اینکه باید نماز را ساده و راحت
 معرفی کنیم، فعلاً خواندن نماز صحیح مهم است، کمال نماز برای
 مراحل بعدی است. وقتی نماز ساده شد و با اجزا و شرایط واجبش
 آراءه شد و نه با تمام مستحباتش که گاهی چون فریضه نمایش داده
 می‌شود و نیز برای او گفته شود که 17 رکعت در روز شاید بیش از 10

تا 15 دقیقه از او وقتی نمی‌گیرد. این موارد سبب افزایش رغبت و انگیزه او برای به‌جا آوردن این عمود دین خواهد شد. تشویق‌های مادی در این زمینه بسیار اثربخش است. جذابیت‌های ذاتی نماز را شاید شخص در تمام طول عمرش هم به آن نرسد، هم‌چنانی که خیل‌ها نرسیدند، پس نایست منتظر این امر در او باشید. بله البته با تربیت‌ها و مراقبت‌های مستمر می‌تواند به آن دست یابد، ولی فعلاً باید نمازخوان بشود، هرطوری که بشود. پس بایستی از کشش‌ها و جذبه‌های عرضی نماز و بیرون از آن کمک گرفت؛ مثلاً بداند که اگر نماز صبحش ده روز قضا نشود، شارژ پنج هزار تومانی می‌گیرد و کم‌کم عادت خواهد کرد. حضورش در مساجد جوان‌گرا و محیط‌های مذهبی و الهی، می‌تواند در استحکام نمازش بسیار مؤثر باشد. خانواده و تشویق‌ها و برخوردهایشان نسبت به نماز شخص هم حائز اهمیت است. برای مطالعه بیشتر به این منابع رجوع شود: - حجت‌الاسلام والمسلمین قرائتی، آشنایی با نماز، یکصد و چهارده نکته درباره نماز، پرتوی از آثار نماز. - میرزا جواد آقا ملکی تبریزی (ره)، آداب‌الصلاة.

<http://tsalehin.blog.ir/post/34>